

Alue- ja kuntavaalit: vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen

KH 10.03.2025 § 77
770/00.00.00/2024

Valmistelija

Hallintojohtaja Elina Amnell-Holzhäuser

Alue- ja kuntavaalien varsinainen vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025 ja ennakkoäänestys kotimaassa toimitetaan 2.–8.4.2025.

Vaalilain 15 §:ssä säädetään muun ohella, että kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä

2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

2 momentin mukaan sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita. Kuntavaaleissa jäsenten ja varajäsenten tulee kuitenkin edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

3 momentin mukaan ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

4 momentin mukaan vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Kuntavaaleissa ehdokkaita Loviisassa asettivat Avoin puolue r.p., Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p, Suomen keskusta r.p., Suomen kristillisdemokraatit r.p., Perussuomalaiset r.p., Vasemmistoliitto r.p., Kansallinen Kokoomus r.p., Vihreä liitto r.p., Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p,

Vaalilautakuntien ja -toimikunnan asettamista koskeva rekisteröityjen puolueiden avoin neuvottelutilaisuus on järjestetty 22.1.2025, klo 17 alkaen, Loviisan kaupungissa Seurahuoneella. Kuulutus kutsusta tilaisuuteen on julkaistu 7.1.2025 ja se on ollut nähtävänä yleisessä tietoverkossa 23.1.2025 saakka.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan työskentely

Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisenä.

Loviisan kaupungissa on 11 äänestysaluetta, joita kutakin varten valitaan vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kolme muuta jäsentä.

Vaalilautakuntien tehtävänä on huolehtia vaalipäivän äänestyksestä ja alustavasta ääntenlaskennasta kullakin äänestysalueella. Vaalilautakunnat kokoontuvat vaalipäivänä varajäsenineen.

Vaalitoimikunta puolestaan huolehtii ennakoöäestyksen järjestämisestä laitoksessa. Vaalitoimikunta suorittaa siten laitosäänestykset, joten sen jäsenillä ja varajäsenillä tulee olla mahdollisuus työskennellä virka-aikana.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus ja esteellisyys

Vaalilain 9 a §:n mukaan vaaliviranomaisen on tehtävässään toimittava puolueettomasti. Edellä mainittu yleismääräys koskee kaikkia vaaliviranomaisia, kuten vaalilautakuntaa ja vaalitoimikuntaa.

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Jäsenenä tai varajäsenenä ei saa olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas.

Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2021) kuntavaaleissa. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Vaalitoimikunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei saa olla aluevaalien ehdokas tai kuntavaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2021) kuntavaaleissa. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntaan, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Vaaliviranomaisten asettaminen

Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä on sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakunnan ja -toimikunnan jäsenten ja varajäsenten palkkiot on määritelty kaupungin hallintosäännön 171 §:ssä.

Oikeusministeriö on ohjeistanut kuntia 16.9.2024, VN/17690/2024, että kunnan keskusvaalilautakunnan tulee kouluttaa, opastaa ja neuvoa kunnan muita vaaliviranomaisia, mukaan lukien vaalilautakunnat ja -toimikunta, jotta nämä suoriutuvat heille kuuluvista tehtävistä. Keskusvaalilautakunta voi käyttää koulutusmateriaalina esimerkiksi oikeusministeriön verkkokoulutusta, vaaliohjeita ja VAT-ohjeita. Loviisassa kaupungin oma vaalilautakuntien koulutus järjestetään keskusvaalilautakunnan määräämällä tavalla 25.3 ja vaalitoimikunnan koulutus 17.3. Lisäksi jäsenten ja varajäsenten tehtäviin kuuluu omaehtoista verkkokoulutusta ja vaaliohjeisiin perehtymistä.

Liite:

1. Valtuustoryhmien ehdotukset vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanoksi

2. Äänestyspaikkaluettelo

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth

Ehdotus

Kaupunginhallitus päättää vuoden 2025 alue- ja kunnallisvaaleja varten:

1. Asettaa vaalilautakunnat äänestysalueille:

001 Loviisan keskusta (Lovisavikens skola)

002 Harjurinne (Harjurinteen koulu)

003 Valko (Valkon monitoimitalo)

004 Hardom Skinnarby (Seuratalo Furuborg)

005 Pernajan kirkonkylä (Pernajan lähikirjasto)

006 Koskenkylä (Koskenkylän koulukeskus)

007 Isnäs Sarvisalo (Isnäsin koulu)

008 Ruotsinpyhtää pohjoinen (Ruotsinkylän Maamiesseuratalo)

009 Ruotsinpyhtään kirkonkylä (Kylis, entinen kirjasto)

010 Ruotsinpyhtää eteläinen (Tesjoen kirjasto)

011 Liljendal (kirjasto)

2. Valita kuhunkin vaalilautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä tarvittavan määrän varajäseniä (vähintään kolme).

3. Asettaa laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yhden vaalitoimikunnan sekä valita siihen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja yhden muun jäsenen sekä tarpeellisen määrän varajäseniä (vähintään kolme).

4. Asettaa vaalilautakuntien varajäsenet sekä vaalitoimikunnan varajäsenet siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Käsittely

Kokouksessa pidettiin tauko klo. 19.01–19.03.

Esittelijä täydensi ehdotusta siten, että ehdotuksen 5. kohdaksi lisätään seuraava:

Hallintojohtaja/keskusvaalilautakunnan sihteeri tai hänen sijaisenaan toimiva valtuutetaan, kiireellisen tilanteen vallitessa, tekemään tarvittaessa muutoksia vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanoihin puuttuvien jäsenten tai varajäsenten osalta, siirtämään tarvittaessa jäseniä ja varajäseniä vaalilautakunnista toiseen ja toteuttamaan listojen tasapainottamiseen liittyvät tarpeelliset toimet. Kokoonpanoa koskevat muutokset tuodaan tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Kokouksessa pidettiin tauko klo. 19.10–19.12.

Kaupunginhallitus käsitteli liitteenä olevat vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanot yksi kerrallaan seuraavasti:

Vaalilautakunta 1 (Loviisan keskusta)

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Jari Kekkonen ilmoitti olevansa esteellinen (asianosaisjäävi) ja oli poissa kokouksesta klo. 19.12–19.15.

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 2 (Harjurinne)

Jäsen Lotte-Marie Stenman ilmoitti olevansa esteellinen (asianosaisjäävi) ja oli poissa kokouksesta klo. 19.15–19.16.

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 3 (Valko)

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 4 (Hardom Skinnarby)

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 5 (Pernajan kirkonkylä)

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 6 (Koskenkylä)

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 7 (Isnäs Sarvisalo)

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 8 (Ruotsinpyhtää pohjoinen)

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 9 (Ruotsinpyhtään kirkonkylä)

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Jari Kekkonen ilmoitti olevansa esteellinen (asianosaisjäävi) ja oli poissa kokouksesta klo. 19.20–19.21.

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 10 (Ruotsinpyhtää eteläinen)

Jäsen Meri Lohenoja ilmoitti olevansa esteellinen (asianosaisjäävi) ja oli poissa kokouksesta klo 19.22–19.23.

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Vaalilautakunta 11 (Liljendal)

Hyväksyttiin liitteen mukaisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti vuoden 2025 alue- ja kunnallisvaaleja varten:

1. Asettaa vaalilautakunnat 14 äänestysalueelle
2. Valita liitteen mukaisesti kuhunkin vaalilautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä tarvittavan määrän varajäseniä
3. Asettaa liitteen mukaisesti laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten yhden vaalitoimikunnan sekä valita siihen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja yhden muun jäsenen sekä tarpeellisen määrän varajäseniä
4. Asettaa vaalilautakuntien varajäsenet sekä vaalitoimikunnan varajäsenet siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.
5. Valtuuttaa hallintojohtaja/keskusvaalilautakunnan sihteeri tai hänen sijaisenaan toimiva, kiireellisen tilanteen vallitessa, tekemään tarvittaessa muutoksia vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanoihin puuttuvien jäsenten tai varajäsenten osalta, siirtämään tarvittaessa jäseniä ja varajäseniä vaalilautakunnista toiseen ja toteuttamaan listojen tasapainottamiseen liittyvät tarpeelliset toimet. Kokoonpanoa koskevat muutokset tuodaan tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Lisäksi sihteeri valtuutettiin tekemään teknisiä korjauksia nimilistaan.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.